

EFOP-316-16-2017-00037 EGYÜTT- TANULUNK

FELADATBANK
FELSŐ TAGOZATOS
PEDAGÓGIAI CÉLÚ HABILITÁCIÓS,
REHABILITÁCIÓS ÓRÁKHOZ

Szerkesztette: Dusnoki Marianna

2020.

Tartalomjegyzék

1. Bevezető	3
2. Feladatok és javasolt tevékenységek fejlesztési területenként	4
2.1. Figyelem, koncentráció, emlékezet.....	4
2.1.1. Vizuális figyelem, memória.....	4
2.1.2. Auditív figyelem, memória	6
2.1.3. Verbális figyelem, memória	9
2.2. Olvasás, szövegértés	10
2.3. Írás, helyesírás	12
2.4. Gondolkodás, kognitív terület	15
2.4.1. Logikai, matematikai gondolkodás.....	18
3. Komplex személyiségfejlesztés	22
3.1. Személyiségfejlesztés, szociabilitás	22
4. Lazító, feszültségoldó gyakorlatok	24
4.1. Meditálás, relaxáció.....	24
4.2. Mozgásos gyakorlatok	25
5. Ajánlott szakirodalmak és források	27
6. Eszköz- és játékjegyzék.....	29

1. Bevezető

Ez a feladatbank az EFOP-3.1.6-16-2017-00037 pályázat keretében készült.

A feladatbank elkészítésének elsődleges célja az volt, hogy - a teljesség igénye nélkül - összegyűjtsük a gyakorlatban kipróbált, a tapasztalatok szerint jól hasznosítható feladatokat, eszközöket, segédleteket, szakirodalmakat, ezáltal segítséget nyújtunk a pedagógusoknak a fejlesztő munkához.

A gyűjteményben a 10-14 éves korosztály körében alkalmazható feladatok, javasolt tevékenységek és jellemzőik fejlesztési területenként kerülnek bemutatásra. A tevékenységek többsége a komplex fejlesztést szolgálja.

A bemutatott tevékenységeket (feladatokat, játékokat) a Kalocsai Nebuló EGYMI gyógypedagógusai az utazó gyógypedagógiai hálózatban - többségi iskolák SNI tanulóinak fejlesztése során - valamint a szegregált gyógypedagógiai iskolában tanuló gyermekek rehabilitációs, habilitációs óráin alkalmazzák.

Az utazó gyógypedagógiai intézményegységben rendszeresek a tudásmegosztó műhelymunkák, melyek keretében a tapasztalatok megbeszélése valamint a fejlesztő tevékenységek, játékok, feladattípusok bemutatása is történik.

A fejlesztő foglalkozásokon a tanulók érdeklődését igyekszünk változatos módszerekkel, érdekes feladatokkal felkelteni és fenntartani – ez az utazó gyógypedagógiai foglalkozások időpontja (tanítás után, délutáni időszámban) miatt különösen hangsúlyos és gyakran nehézkes. Törekszünk a nyugodt és hangulatos környezet kialakítására, jó hangulatú, hasznos foglalkozások megtartására.

A *tanulási képességek fejlesztése* mellett a másodlagos *magatartászavar kezelése*, megelőzése miatt fontosnak tartjuk a tanulók *érzelmi kísérését, szociális, alkalmazkodási képességek, érzelmi-akarati funkciók* fejlesztését is, melyre a foglalkozásokon szintén lehetőség nyílik.

A fejlesztő foglalkozásokon a gyerekek általában nyitottak, gyakran őszinte, bizalmas beszélgetések során mondják el gondjaikat, problémáikat.

Ezen tapasztalatok miatt ez a gyűjtemény főleg játékos feladatokat, tevékenységeket és néhány relaxációs, lazító gyakorlatot tartalmaz.

Fejlesztő munkánk során rendszeresen gazdagítjuk eszköztárunkat saját készítésű eszközökkel, valamint az elmúlt években intézményünkben kialakítottunk egy korszerű – valamennyi munkatárs számára elérhető - játék-és eszközkölcsonzót.

A gyűjtemény összeállításának további célja volt az is, hogy a kölcsönözhető eszközök minél változatosabb használatát elősegítse.

2. Feladatok és javasolt tevékenységek fejlesztési területenként

2.1. Figyelem, koncentráció, emlékezet

Ajánlott korosztály: 10-14 év

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

2.1.1. Vizuális figyelem, memória

<i>Feladat, tevékenység</i>	<i>Eszközigény</i>	<i>Kapcsolódó terület</i>
Jel-szimbólumkeresés. Tárgykeresés. Számkeresés.	Feladatlap, IKT-eszköz	
Keresd: – az egyformákat, – a kakukktójást, – a különbséget, – a képrészletet!	Feladatlap, IKT-eszköz, tárgyi eszközök, figurák	
Vizuális ritmus követése, utánzása, folytatása	Feladatlap, IKT-eszköz,	szerialitás
Felvillantott képek, számok, információk megfigyelése	IKT-eszközök	
Betűtáblában, szótáblában megadott elem keresése	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs, helyesírás
Pontösszekötés	Feladatlap	vizuomotoros, grafomotoros készség
Ábramásolás ponthálóba,rácsba	Feladatlap	vizuomotoros, grafomotoros készség
„Elbújt” képek (tárgy, betű, szám stb.)keresése	Feladatlap, IKT-eszköz	alak-háttér, alakállandóság
Keresd a párját!	memóriakártya, IKT- eszköz	
Labirintus-játék	Feladatlap, IKT-eszköz	vizuomotoros, grafomotoros készség
Puzzle	kirakó	analízis-szintézis, vizuomotoros, grafomotoros készség
Anagrammák	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs, helyesírás
Titkosírás, kódolt üzenetek	Feladatlap, IKT-eszköz	

Játékok:

„Képidéző”

Ajánlott munkaforma: egyéni, kiscsoportos

Eszközigény: képkártyák, IKT-eszköz, apró tárgyak, figurák

A tanulók képeket látnak, 30 másodpercig nézhetik, majd a látott sorrendben le kell írniuk a képeket! Ez a feladat interaktív táblára szintén elkészíthető.

A feladat fokozatai:

-Tárgyakat teszünk ki az asztalra, a tanulók 30 másodpercig nézhetik, majd lehajtják a fejüket a padra és a játékvezető a tárgyak sorrendjén változtat.

-Tárgyakat teszünk ki az asztalra, a tanulók 30 másodpercig nézhetik, majd lehajtják a fejüket a padra és a játékvezető elvesz vagy hozzátesz egy-két tárgyat.

„Valami megváltozott...”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

A csoport tagjai közül egy valaki elhagyja a helyiséget (mielőtt kimegy, jól körülnéz). Amíg kint van, a többiek átrendezik a helyiséget, vagy egy személy kinézetét. Mikor visszajön a kiküldött gyerek, ki kell találnia, hogy mi (k) a változás(ok).

Az életkornak megfelelően variálható, hogy mennyit és mennyire szembetűnő dolgokat változtatunk.

„Keresd meg a számokat!”

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

Eszközigény: tábla, kréta, IKT-eszköz

Számokból készült rajzon vagy portrén (nyomtatott, vetített vagy táblára rajzolt) számjegyek felismerése, vagy számkeresés képen, fotón.

2.1.2. Auditív figyelem, memória

<i>Feladat, tevékenység</i>	<i>Eszközigeny</i>	<i>Kapcsolódó terület</i>
Zörejek, hangok, beszéd hallgatása	IKT-eszközök	
Háttérzaj készítése	IKT-eszközök	
Kiemelt inger érzékelése, jelzése (taps, koppantás)	IKT-eszközök	
Hangingerek leszámolása		
Suttogó gyakorlatok	IKT-eszközök	
Ritmus visszatapsolása, kopogása	IKT-eszközök	
Hangfelismerés, hangdifferenciálás	IKT-eszközök	
Szekvenciák követése, ismétlőgyakorlatok: ismétlés hallás után, (hangok, szavak, mondatok, sorrend stb.)		szerialitás, szókincs, verbalitás
Mozgó hangforrás követése bekötött szemmel	hangot adó tárgyak	mozgáskoordináció
Mondókák, memoriterek, énekek	IKT-eszközök	szókincs

Játékok:

„Mit hallasz?”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

Egy tanuló kimegy a teremből, az csoport tagjai kitalálnak egy három szótagból álló szót (méhecske, kalapács, kerékpár stb). Az csoportot három csoportra osztjuk. Az első csoport a szó első szótagját (mé-) mondja, a második csoport a szó második szótagját (hecs), a harmadik csoport a szó harmadik szótagját(ke). Majd bejön a kiküldött tanuló és a három csoport egyszerre mondja hangosan a három szótagú szót, amit háromszor ismételhettek meg társuknak, hogy kitalálja. Nehezíteni lehet a feladatot a szótagok számának növelésével, például négy szótagú szó (súlyemelő, számítógép, íróasztal, stb)

„Figyeld a végét!”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

Eszközigény: labda

Láncjáték labdával. Lehet sorban haladni, de a koncentrációt jobban fejleszti, ha össze-vissza dobjuk a labdát. A játékvezető által mondott szó utolsó betűjével –vagy nehezebb verzió esetén utolsó szótaggal –kell a következő játékos szavának kezdődnie.

Fejleszti a szókincset, szótagolást, helyesírási készséget.

„Betűkereső”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

Eszközigény: képkártyák

Minden játékos elé ugyanannyi képet teszünk. Mondunk egy betűt/hangot és azokat a képeket kell kiválogatni, amelyek nevében szerepel. Időre, versenyszerűen ajánlott játszani.

„Ellenritmus”

Ajánlott munkaforma: egyéni, kiscsoportos

A játék elején megbeszéljük, melyik ritmusnak melyik az „ellenritmusa. Tapsolunk egy ritmust, a gyerekeknek az „ellentétét” kell visszatapsolni.

„Csengőszó”

Ajánlott munkaforma: páros, kiscsoportos

Eszközigény: hangot adó tárgy, hangszer pl:csengő, triangulum

A csoportból két gyereket választunk. Az egyik a „hunyor”, aki becsukott szemmel helyezkedik el a helyiségben. A másik szólaltatja meg a hangot adó tárgyat vagy hangszert. Az első gyerekeknek kell a hang alapján megkeresnie, hol van az eszköz.

„Tedd, amit mondok!”

Ajánlott munkaforma: páros

A párok egymásnak háttal helyezkednek el, nem látják egymást, de beszélgetni tudnak. A pár egyik tagja utasításokat ad a társának, aki igyekszik végrehajtani a hallott feladatot.

„Rajzold, amit mondok!”

Ajánlott munkaforma: páros

Eszközигény: nyomtatott vagy rajzolt kép

A párok egymásnak háttal ülnek, nem látják, csak hallják egymást. A pár egyik tagja kap egy rajzolt formát vagy képet. Erről a képről pontos utasításokat fogalmaz meg a társának úgy, hogy a társa ezt a képet le tudja rajzolni a saját lapján.

„Üzenet”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

A játékosok sorban állnak. Az első ember egy mondatot vagy rövid szöveget súg az előtte állónak, és azt mindenki súgva továbbítja az előtte állónak. Az utolsó ember hangosan elmondja a hozzá eljutó üzenetet.

„Dobbants, tapsolj!”

Ajánlott munkaforma: egyéni, kiscsoportos

Adott jelre, hangra dobbantani vagy tapsolni kell. Pl.: magánhangzóra/mássalhangzóra, fiúnévre/lánynévre, állatra/növényre, főnévre/igére dobbantani/tapsolni

„Emlékszel, idézd fel?!”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

Az óra elején tanult mondókat ki tudja legszebben, legpontosabban elmondani? Hosszútávú emlékezet fejlesztésére alkalmas tevékenység.

2.1.3. Verbális figyelem, memória

<i>Feladat, tevékenység</i>	<i>Eszközigény</i>	<i>Kapcsolódó terület</i>
Szólánc, szóvonat		szerialitás
Viccek mesélése		kommunikáció, szókincs, gondolkodás
Szólás, közmondás egyeztetése képpel	képkártyák	szókincs, olvasástechnika, szövegértés
Barkochba		kommunikáció, szókincs, gondolkodás
Fekete-fehér, igen-nem		kommunikáció, szókincs, gondolkodás
Mondatbővítő játék		szerialitás, szókincs, gondolkodás
Szöveggel kísért mozgássorok reprodukálása		mozgáskoordináció

Játékok:

„Simon mondja”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

Csak akkor szabad elvégezni az utasítást, ha előtte elhangzik: ”Simon mondja”. Aki annak ellenére is elvégzi, hogy ez a mondat elhangzik, kiesik a játékból.

„Bevásárlólista, csomagolás”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

Ülésrend szerint vagy körben állva egymás után mondjuk az egyre bővülő listát, vagy mondatot.

- Pl.:
- elmegyek a boltba/piacra veszek....
 - csomagolom a hátizsákom, teszek bele...
 - következő személy ismétli és bővíti 1 elemmel.

„Papagáj játék”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

Egyre bővülő szósorok utánmondása, szókígyó/ritmuskígyó: meg kell ismételni az előzőleg elhangzott szavakat/ritmusokat és hozzátenni, értelmetlen szótagsorok utánmondása, mondatok utánmondása, számsorok visszamondása

2.2. Olvasás, szövegértés

Ajánlott korosztály: 10-14 év

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

<i>Feladat, tevékenység</i>	<i>Eszközigény</i>	<i>Kapcsolódó terület</i>
Staféta olvasás	Feladatlap, IKT-eszköz	
Találós kérdések	Feladatlap, IKT-eszköz	szövegértés, gondolkodás
Szópiramis	Feladatlap, IKT-eszköz	
Gyorsolvasási gyakorlatok	Feladatlap, IKT-eszköz	
„Hiányos” vagy részeiben takart szöveg olvasása	Feladatlap, IKT-eszköz	
Főfogalom alá rendezés	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs, helyesírás
Viccek olvasása	Feladatlap, IKT-eszköz	
Betű-és szótagszintézis	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs, helyesírás, gondolkodás
Szómemória játék	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Szókégyő	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Kép-mondat párosító	Feladatlap, IKT-eszköz	
Mondatalkotás adott szavakból	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Mondatbefejezés	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Rejtvény	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs, helyesírás
Egybeírt mondatok tagolása szavakra	Feladatlap, IKT-eszköz	helyesírás
Rajzolj/egészítsd ki a képet az olvasott szöveg alapján!	Feladatlap, IKT-eszköz	olvasás, szókincs, finommotorika
Igaz-hamis	Feladatlap, IKT-eszköz	kognitív képességek
Keresés szótárban, lexikonban	szótár, lexikon	szókincs
Információs szövegek (pl. menetrend, recept, hirdetés) olvasása, feldolgozása	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs, általános ismeretek
Összekevert történetek olvasása, rendezése	Feladatlap, IKT-eszköz	
Képregények olvasása	újság, IKT-eszköz	szókincs, általános ismeretek

Játékok:

„Rádiózás”

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

A tanuló, vagy csoport megkezdi az olvasást, közben utasításokat adunk: egész halk, halk, hangos, hangosabb, lehalkítjuk... stb.

„Időtartam gyakorlatok”

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

Szópárok olvasása, magánhangzók pontos ejtésével. Pl.: veréb-véreb, tör-tőr, csikós-csikos

„Fiahordó szavak”

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

Eszközigény: feladatlap, tábla, IKT-eszköz

Pl: Milyen állatnév rejtőzött el a szavakban?

- kulipintyó, kökőrcsin, kerekecske, főz,
- kocsibejáró, kiabálna, galiba, borzalom

Fejleszti a szókincset és gondolkodást is.

„Szövegmozaik”

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

Eszközigény: nyomtatott papírcsíkok

Szavakra, mondatokra vágott szöveg, vers rendezése, egységesítése. Alkalmas verstanulásra, „versenyztetésre”, olvasás, szókincs fejlesztésre.

„Dobj és mondj egy történetet!”

Ajánlott munkaforma: páros, kiscsoportos

Eszközigény: játéktábla, dobókocka

A dobókocka megfelelő jelölése alapján meghatározott szavak felhasználásával kell mondatot/történetet alkotni.

 Dobj, és mondj egy történetet!

	Szereplő	Időpont	Helyszín	Tevékenység
	Boszorkány	hajnal	sötét erdő	megmenteni valakit
	Szegény legény	éjfél	iskola	megijedni valamitől
	Varázsló	délután	múzeum	találkozni valakivel
	Sárkány	reggel	kunyhó	elveszíteni valamit
	Törpe	nappal	hegy	kinyitni valamit
	Királylány	tegnap	kastély	találni valamit

www.okoskaland.com

Forrás: www.okoskaland.com

2.3. Írás, helyesírás

Ajánlott korosztály: 10-14 év

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

<i>Feladat, tevékenység</i>	<i>Eszközigény</i>	<i>Kapcsolódó terület</i>
Helyesírási totó	Feladatlap, IKT-eszköz	olvasás, szókincs
Képes rejtvény	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Betűkből szóalkotás	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Szóalkotás betűcserével	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Hibakeresés szavakban, mondatokban, szövegben	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Betűpótlás szavakban, szópótlás mondatokban	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Felesleges betű keresése szavakban	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Hiányzó betű(k) pótlása szavakban	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Ékezetek pótlása	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Mondatközi, mondatvégi írásjelek pótlása	Feladatlap, IKT-eszköz	
Szóalkotás betűkből, szótagokból	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Összetett szavak alkotása	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Képről szógyűjtés (egyéni, páros, csoportos)	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Képről mondatalkotás	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs
Fogalmazás készítése (képek segítségével)	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs, nyelvtani szabályok alkalmazása
Fogalmazás készítése	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs, nyelvtani szabályok alkalmazása
Hirdetés készítése	Feladatlap, IKT-eszköz	
Képregény készítése	íróeszköz	kreativitás, szókincs

Játékok:

Helykereső

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

„Megadunk egy betűt.”

Olyan rajzokat készítünk, amelyek nevében szerepel a kiemelt betű. A nevek helyét kipontozzuk. Az adott betű helyét meg kell keresni a szóban.

„Összekevert mondatok”

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

A mondat szavait összekeverjük. Értelmes mondatot kell alkotni.

„Ország-város”

Ajánlott munkaforma: páros, kiscsoportos

Eszközigény: papír, íróeszköz

Adott betűvel szógyűjtés különböző kategóriákban táblázatba rendezve. Pl. ország, város, fiú, lány növény, állat, tárgy stb.

„Dobj és írd!”

Ajánlott munkaforma: páros, kiscsoportos

Eszközigény: játéktábla, dobókocka

A dobókocka egyes felületeihez különböző hozzárendelések tartoznak. Amit dob a gyermek, az a szabály. Szóban vagy írásban is kivitelezhető. Pl.:Szógyűjtés (szó kezdése/befejezése) adott betűvel, végződéssel .

Dobj és írd!

Gyűjts a megadott végződéssel szavakat!

 -ít	 -ig	 -ér	 -ik	 -ül	 -tó

www.okoskaland.com

Forrás: www.okoskaland.com

„Szógyűjtő társasjáték”

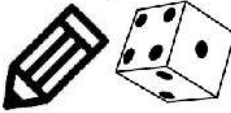
Ajánlott munkaforma: páros, kiscsoportos

Eszközigény: játéktábla, dobókocka

Szükséges eszközök: dobókocka, bábuk, íróeszközök.

Az első játékos dob a dobókockával, majd lép a dobásnak megfelelően. Az adott mezőn található betűhöz kell még két betűt írnia úgy, hogy értelmes szót kapjon. A játék több körből is állhat, illetve addig, míg minden mezőt kitöltöttek. Az lesz a győztes, aki több szót gyűjtött.

Szógyűjtő társasjáték
- keress 3 betűs szavakat!

START CÉL	d _____	v _____		j _____	z _____	k _____	p _____	r _____	
b _____		k _____		n _____					t _____
f _____		m _____		b _____		l _____	d _____	c _____	
r _____		p _____	s _____			z _____			
c _____		t _____	l _____	v _____	n _____	s _____	f _____		
h _____								m _____	
j _____	k _____	f _____	n _____	r _____	l _____	b _____	p _____	h _____	

Forrás: www.okoskaland.com

2.4. Gondolkodás, kognitív terület

Ajánlott korosztály: 10-14 év

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

Feladat, tevékenység	Eszközigény	Kapcsolódó terület
Csoportosítás, halmazalkotás adott szempontok szerint	Feladatlap, IKT-eszköz	
Főfogalom alá rendelés	szóban vagy írásbeli eszközökkel	szókincs, helyesírás
Gyűjtőfogalmak szerinti rendezés	szóban vagy írásbeli eszközökkel	szókincs, helyesírás
Megadott szavak felhasználásával mondatalkotás, szövegalkotás (egyéni, párban, csoportban)	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs,
Összehasonlítás	Feladatlap, IKT-eszköz	
Szabályfelismerési gyakorlatok, játékok	Feladatlap, IKT-eszköz	
Gondolattérkép készítése	Feladatlap, IKT-eszköz	
Eseménysor összeállítása, rendezése	Feladatlap, IKT-eszköz	
Kép, történet (részletek) felidézése emlékezetből		megfigyelőképesség, memória
Játékos keresési feladatok naptárban, térképen stb.	naptár, térkép, IKT-eszköz	
Amőba	Feladatlap, IKT-eszköz	figyelem, koncentráció
„Akasztófa”	Feladatlap, IKT-eszköz	szókincs, helyesírás
Sudoku	Feladatlap, IKT-eszköz	figyelem, koncentráció
Kombinatorikai feladatok, feladványok	Feladatlap, IKT-eszköz	figyelem, koncentráció
Találós kérdések	Feladatlap, IKT-eszköz	olvasás, szövegértés

Játékok:

„Szókitaláló”

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

3-4 kulcsszó alapján tárgyak, fogalmak kitalálása

„Gyűjtőjátékok”

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

Adott betűvel, szótaggal kezdődő, végződő számok, nevek stb. gyűjtése

„Mit vinnél magaddal..?”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

Mindenki a nevének kezdőbetűjének megfelelő tárgyakat „viheti magával” a „lakatlan szigetre”.

„Amerikából jöttem!”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

A csoport egy tagja gondol egy szakmára. Odaáll a többiek elé, és elmondja „Amerikából jöttem, két betűt hoztam. Mesterségem címere: O(rvo)S” Ez után hang és segédeszköz nélkül eljátssza a foglalkozást, a többiek pedig találgatnak. Aki kitalálja, ő lesz a következő mutogató. igazi. Aki pedig kitalálta a feladványt, ő választ, hogy a két mutogató közül kit visz vissza Amerikába. Két „mutogató” is lehet, így az ő néma öszjátékuk az együttműködést is fejleszti és a játékot is élvezetesebbé teszi.

„Váratlan fordulat”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

Az egyik játékos mesélni kezd egy történetet. A többiek a történet mesélése közben időnként szavakat mondanak be a mesélőnek, és neki a kapott szót a következő mondatba be kell illeszteni.

„Szabályjáték (fordítva)”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

A kérdező kimegy. A csoport megegyezik egy szabályban, a kérdezőnek ki kell találni a csoport viselkedéséből, kommunikációjából. a szabályt. Pl. csak a fiúk beszélnek vagy minden mondat azonos betűvel kezdődik stb...

„Erről jut eszembe”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

Asszociációs játék. A csoportvezető egy szó kimondásával kezdi a játékot, amelyhez kapcsolódó szót vagy történetet kell mondania a játékosoknak.

„Mit visz a kis hajó?”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

„Megérkezett a kishajó a kikötőbe! Segítsünk berakodni a fedélzetre. Olyan dolgokat szállít a kishajó, amik úgy kezdődnek... Más-más betűvel, szótagokkal kezdődő dolgokat rakodjanak a sorban érkező hajókra.

„Részekből egész „

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

Asszociációs, szókincsfejlesztő játék analízis-szintézis alkalmazásával.

Pl: Pedagógus vagy tanulótlárs mondja: pikkely, uszony, fark. Gyermek mondja hal.

Másik változata:

Amikor az "egészet" nevezzük meg, s a gyerekeknek kell a "részeket" megnevezni. Pl.:

Pedagógus mondja: madár Gyerek mondja: szárny, csőr, toll.

Kincsvadászat!

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

A megadott utasításoknak megfelelően kell tárgyakat keresni. Le is írhatják a tanulók a tárgyak nevét. Fejleszti a szókincset és helyesírást is.

forrás: <https://hu.pinterest.com>

2.4.1. Logikai, matematikai gondolkodás

Ajánlott korosztály: 10-14 év

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

Feladat, tevékenység	Eszközigény	Kapcsolódó terület
Számlálás növekvő, csökkenő sorrendben		
Számsorozatok		szerialitás
Mértékváltó bingó	Feladatlap	matematikai ismeretek, logikai gondolkodás
Számolós puzzle	Feladatlap, IKT-eszköz, kirakó	matematikai ismeretek, logikai gondolkodás
Számmemória	számkártyák, IKT-eszközök	emlékezet
„Szorzós” memória	számkártyák, IKT-eszközök	emlékezet
Számsor visszamondása, fordítva is		emlékezet
Hibakeresés, hibajavítás matematikai feladatokban	Feladatlap, IKT-eszköz	
Láncszámolás		figyelem
Matematikai, logikai rejtvények		
Felvillanó számok	IKT-eszköz	vizuális figyelem
Színezés az eredményeknek megfelelően!	Feladatlap, íróeszköz	

„Keress műveleteket!”

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

Versenyeztetésre is alkalmas feladat.

3	7	8	56	18	9	8	56	7	4
x									
4	25	6	3	18	3	7	21	7	9
=									
12	3	8	8	64	27	45	7	49	36
	8	6	48	4	6	24	5	9	9
	9	4	36	6	2	12	8	2	7
	5	3	14	9	6	4	40	5	63
	8	7	5	54	3	8	5	10	5
	40	21	2	9	18	32	8	7	56
									3

Játékok

„Lottó”

Ajánlott munkaforma: páros, kiscsoportos

Eszközigény: „lottószelvény”

Műveletek gyakorlására javasolt játék. Műveleteket diktálunk, melyeknek az eredményeit egy felnagyított lottószelvényen kell bejelölni. Kinek volt öt találatosa? Kinek volt 4 találat? stb.

„Ki vagyok én?”

Ajánlott munkaforma: páros, kiscsoportos

A játékot több változatban lehet játszani!

Egy tanuló kiáll a tábla elé. Egy tanult szám jelét felírja vagy kiteszi a játékvezető a táblára, amit a kihívott gyerek nem lát. A többiek tulajdonságok mondásával segítik a szám kitalálásában. (Összeg-, különbség-, szorzat-, hányados alak is szerepel már a feladatokban.). Ha kitalálta a számot, ő szólíthat ki újabb gyereket.

„Sarkos játék „

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

A helyiség négy sarkába 1-1 gyereket állítunk. Mondunk egy műveletet (tanult számkör, életkor szerint (változó) és aki leghamarabb mondja a jó eredményt, átmehet a tőle jobbra lévő sarokba. Ezzel kiüti az ott álló társát, aki a helyére ül, és más gyerek kerül játékba (az üres helyre). Az nyer, aki a kezdő pozíciójához képest 3 helyet halad.

A játék nyelvórákon is alkalmazható pl. szóismétlésre vagy történelem órán évszámok gyakorlására.

„Melyik számra gondoltam?”

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

Néhány állítás vagy kérdés alapján kell kitalálni a számot. Szerepcserével is lehet (a gyerek gondol egy számra)

„Egy különbség játék” logikai készlettel:

Ajánlott munkaforma: páros, kiscsoportos

Eszközigény: logikai készlet

Sor folytatása 1 tulajdonság változtatásával. Győztes, aki az utolsó jó elemet rakja.

„Területfoglaló”

Ajánlott munkaforma: páros, kiscsoportos

Eszközigény: játéktábla (négyzetrácsos lap), dobókocka, íróeszköz

Minden játékos kap egy négyzetrácsos táblát. 2 vagy 3 dobókockával kell dobni, az adott számokkal elvégezni a műveletet (összeadás, szorzás stb.), majd a kapott eredménynek megfelelő mezőt kiszínezni a táblán. Az nyer, aki hamarabb kiszínezi az összes mezőt.

„Bumm – játék”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

A gyerekek sorban elkezdnek számolni 1-től egyesével. A megadott szabály szerinti –pl. 3-as sorozat elemeit vagy 2-es szorzótáblában szereplő számokat stb.- számokat nem mondhatják ki, helyette azt kell mondaniuk, hogy „bumm”. Nagyon összetett, komplex, nem könnyű feladat, de élvezetes!

„Számkirály”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

2 tanulónak ugyanazt a szóbeli műveletet kell elvégezni. Aki előbb mondja a jó választ, „továbbjut”, és másik párral versenyezik tovább. Az a játék végső győztese, aki az utolsó párosban gyorsabban mondja ki a jó választ.

„Dobj és színezz!”

Ajánlott munkaforma: páros, kiscsoportos

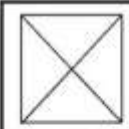
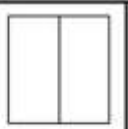

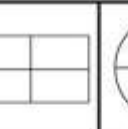
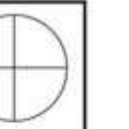
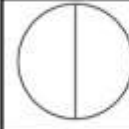
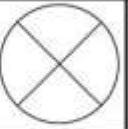
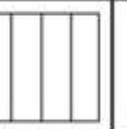
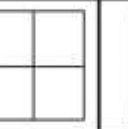

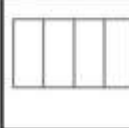

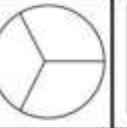
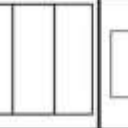
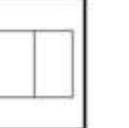

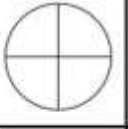
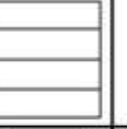
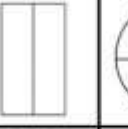
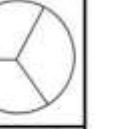
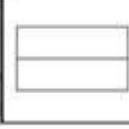

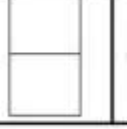

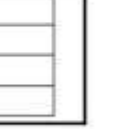
Eszközigény: játéktábla, dobókocka

Törtek gyakorlására alkalmas tevékenység. A tanulók mindegyike kap egy nyomtatott feladatlapot vagy 1 közös lapon színezik ki a dobásnak megfelelő törtrészt.

Dobj és színezz! - törtek

$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{2}{4}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{3}{4}$

www.okoskaland.com

Forrás: www.okoskaland.com

3. Komplex személyiségfejlesztés

Sok 10-14 éves gyermek küzd önértékelési, szociális és/vagy viselkedési problémákkal, ezért ebben az életkorban különösen hangsúlyos szerepet kap a személyiségfejlesztés.

A tanulási problémákkal küzdő gyermekek esetében fokozottabban jelentkeznek a személyiség zavarai valamint a másodlagos viselkedési zavarok, amelyeket előidézhetnek a gyakran jellemző rossz családi és /vagy szociális körülmények és a sok kudarc, iskolai sikertelenség. E terület „fejlesztésére” leginkább játékokat, szituációkat érdemes alkalmazni.

3.1. Személyiségfejlesztés, szociabilitás

Ajánlott korosztály: 10-14 év

Ajánlott munkaforma: egyéni, páros, kiscsoportos

Feladat, tevékenység	Eszközigény	Kapcsolódó terület
Szituációk, helyzet- gyakorlatok, párbeszéd		
Dramatikus játékok		
Naplóírás	íróeszköz	gondolkodás, szókinés, fogalmazás, helyesírás
Önismereti feladatok		
Szerepcsere különböző szituációkban		

Játékok:

„Név hullám”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

A csoport tagjai körben állnak. Egy tanuló a nevét mondja különös hangsúllyal. A név gyorsan végighalad „hullámozik” a körben ezzel a kiejtéssel.

Variáció: a hangsúlyt egy mozdulat is kísérik.

Bemutatkozásra, ismerkedésre kiválóan alkalmas játék.

„Bemutkozás képekkel”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

Eszközigény: képkártyák

A játékosok körben ülnek. A játékvezető a kör közepére képeket tesz. A játékosok kiválasztanak maguknak egy képet, amely valamilyen formában jellemző rájuk, és a kép segítségével röviden bemutatkoznak. Ismerkedésre is alkalmas játék.

„Grimaszjáték”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

„Mutasd az arcod, megmondom, hogy vagy ma!”, A gyerekeket kérjük meg, hogy gondolják át, hogy érzik magukat, és mutassák ki érzéseiket az arcukkal.

„Közös mese”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

A csoport vezetője elkezd egy történetet, és akinek dob egy labdát vagy figurát, annak kell folytatnia azt. A történet bárhol befejezhető.

„Versleves”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

Eszközigény: edény, papírcsíkok

Szükséges hozzá, egy kisebb fazék, vagy kisebb lábas. Benne legyenek papírcsíkok, amiken a szavak vannak. Ezekből húz minden csoporttag, majd közösen verset készítenek.

„Vakhernyó”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

A csoporttagok egymás mögött felsorakoznak. Az elől álló kivételével mindenki csukott szemmel áll. Az elő nyitott szemmel, szabadon vezeti a csoportot. Egy idő után cserélnek, hogy mindenki megtapasztalhassa a szerepeket.

Csoportalakító, csoportkohéziót erősítő, bizalomerősítő, koncentrációs játék.

„Közös tulajdonságra helycsere”

Ajánlott munkaforma: kiscsoportos

A játékosok körben ülnek. Egyikük középre áll, és mond egy tulajdonságot. Azok, akik igaznak érzik ezt magukra, egy másik helyre csoportosulnak. Aki mondta a tulajdonságot, ő is keres magának egy helyet, így egy korábban ülő társának nem marad helye, ő áll középre és mondja a következő tulajdonságot.

4. Lazító, feszültségoldó gyakorlatok

Az alábbi gyakorlatokat a foglalkozások bármelyik szakaszába beilleszthetjük. Alkalmazhatóak egyéni vagy csoportos fejlesztés során, kivitelezésük eszközt nem igényel. Elsősorban a stressz, szorongás oldását, feladatokra való koncentrációt segítik elő.

4.1. Meditálás, relaxáció

Csukott szemmel, lassú lélegzés. A belégzések számolása 50-ig, majd a végén lassan, koncentráltan a levegő kifújása

Izmok ellazítása, csukott szemmel szívdobogásra, légzésre való összpontosítás. 2-3 perc múlva izmok megfeszítésével, nyújtózkodással, szemek kinyitásával visszatérés az oldott állapotból.

„Irányított lazítás”

Minden egyes testrész – kezdve a fejtetőtől- megfeszítése, majd ellazítása. Mindegyik testrésznél 3x ismételve a gyakorlatot.

„Relaxáció és pozitív vizualizáció:”

Egyszerű relaxációs gyakorlatokat pozitív vizualizációval kombinálva új készségek sajátíthatók el (pl. mély lélegzés mellett gondolatban gyakoroljuk a memoritert)

4.2.Mozgásos gyakorlatok

A tanórákon leginkább ülve végzett, összpontosítást igénylő tevékenységek után a tanulók átmozgatására, figyelemfejlesztésre, a hangulat javítására egyaránt alkalmas mozgásos tevékenységek is jól beépíthetők a fejlesztő foglalkozásokba.

1. gyakorlat:

Zenére végzett szabad mozgás, kellemes zeneszám hallgatása közben a ritmus átvétele.

2. gyakorlat:

Állás kis terpeszben, karok a lábak mellett. Karok felemelése lassan oldaltartásba, majd magastartásba, vissza oldaltartásba, végül leengedése.

A gyakorlat ismétlése 6x.

3. gyakorlat

Állás kis terpeszben, karok a lábak mellett. Lassan lábujjhegyre emelkedés, közben karok magastartásba emelése. Nyújtózkodás először két kézzel, majd felváltva jobb-bal kézzel, amilyen magasra csak lehet. Majd lassan karok leengedése és visszaereszkedés talpra.

A gyakorlat ismétlése 3x.

4. gyakorlat

Állás kis terpeszben, egyenes testtartással, fej előre néz. Fejfordítás lassan balra, majd lassan vissza, majd a másik irányba is.

A gyakorlat ismétlése mindkét irányba 3x.

5. gyakorlat

Állás kis terpeszben, kezek a hát mögött. Jobb kézzel a bal könyök megfogása, majd bal kézzel a jobb könyök fogása. Az így összekulcsolt kezek lassan hátrafelé húzása. A gyakorlat ismétlése 6x úgy, hogy a jobb kéz van felül, 6x úgy, hogy a bal kéz van felül.

6. gyakorlat

Állás jobb lábon, egyensúlyi helyzetben. Bal láb lógatása előre-hátra 6x, majd ugyanez lábcserével, a jobb láb lógatásával 6x előre hátra.

5. Ajánlott szakirodalmak és források

- Adamikné Jászó Anna (2016); Fercsik Erzsébet - Fejlesztő olvasókönyv, Holnap Kiadó
- Adorján Katalin (2017): Gyakorlóanyag dyslexiás gyermekek részére Meixner Műhely
- Dr. Hajdúné Csakajda Ildikó (2010): Lépésenként kicsiknek, nagyoknak Helyesírást és szövegértést alapozó gyakorlatok 8-16 éveseknek
- Berkes Klára (2013): Ki(s)számoló nagyoknak 5.o., 6.o., 7.o. Nemzeti Tankönyvkiadó
- Berkes Klára (2011): Ki(s)számoló nagyoknak 8.o. Nemzeti Tankönyvkiadó
- Berkes Klára (2010): Ki(s)méretező Geometria feladatok 5-6. o. ,Nemzeti Tankönyvkiadó
- Berkes Klára (2013): Ki(s)méretező. Geometria feladatok 7. osztály, Nemzeti Tankönyvkiadó
- Berkes Klára (2009):Ki(s)méretező Geometria feladatok 8. osztály Nemzeti Tankönyvkiadó
- Fejér Zsolt (1994): Cszozgó, Mozaik Oktatási Stúdió
- Gergényiné Németh Erika ,Dr. Szamosiné Nagy Sára: Gyakorló feladatok diszgráfiás és diszlexiás gyerekeknek, Filum Kiadó
- Gergényiné Németh Erika ,Dr. Szamosiné Nagy Sára (2010) : Szövegértelmezési gyakorlatok felsősöknek - Ne csak olvasd, értsd is!, CSBOOK Kft.
- Dr. Gósy Mária Laczkó Mária: Varázsló. Olvasásfejlesztés. Olvasási nehézségek felismerése 1- 6 o.
- Juhászné Fodor Mónika Schell Livia (2011)Kulcs a kompetenciához - Matematika 6. Nemzeti Tankönyvkiadó
- Kovács Györgyné (1995): Mondd ki, írd le, törd a fejed! Nemzedékek tudása Tankönyvkiadó
- Kovács Györgyné (1995): Folytassuk tovább! Mondd ki, írd le, törd a fejed!, Nemzedékek tudása Tankönyvkiadó
- Lovász Gabriella (2009) Szótekerő, Műszaki Könyvkiadó
- Oroszlány Péter (1999):Könyv a tanulásról - Tanulási képességet fejlesztő tréning 12-16 éveseknek, Akga Kiadó Kft

- Robert E. Valett : A tanulási zavarok terápiája, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola
- Szarvasné Tóth Bernadett (2011): Helyesírást, olvasást fejlesztő segédkönyv – Felső tagozatos
- Szebényiné Nagy Éva (2004): Böngésző, Logopédiai Kiadó,
- Szentesiné Kiss Piroska – László Jánosné: Az ötösért - Helyesírási gyakorlatok 5.osztályosok számára, Tóth Könyvkereskedés és Kiadó Kft.
- Székely Balázsne (2006): (R)észképességek I. , Részképességek II. Műszaki Kiadó
- Széplaki Erzsébet (2008): Szövegértést fejlesztő gyakorlatok 5-6-7-8. o., Apáczai Kiadó
- Takácsné Nagy Judit (2011): Jól olvasom, jól értem – A verbális gondolkodás és szövegértelmezés gyakorlatai a magyar szólások, közmondások felhasználásával 10-18 éves tanulók számára, Logopédia Kiadó
- Tárnok Gitta (2004) Pontról pontra, pontosan - Olvasást, írást, szövegértést segítő munkatankönyv 3-5. osztályos tanulók számára, Logopédiai Kiadó
- Vannay Aladárné (2001): Olvasójáték (4-5. osztályos dyslexiás gyerekeknek), Logopédiai Kiadó
- Vannay Aladárné (2006): Gondolkodj és írd! – Diszlexiás gyerekek komplex fejlesztő programja, Logopédiai Kiadó
- Ványi Ágnes (2001): Fülhegyező, Krónika Nova Kiadó Kft
- Ványi Ágnes - Schwalmné Navratil Katalin Mi? Mi! avagy diszlexiás (kép)regény Gyakorlókönyv nehezen olvasó 8-12 éves gyermekeknek, Műszaki Könyvkiadó
- Ványi Ágnes - Schwalmné Navratil Katalin (2015): Írd füllel! ... Helyesírási gyakorló munkafüzet, Műszaki Könyvkiadó
- **www.okoskaland.com**
- **<https://hu.pinterest.com>**

Digitális feladatgyűjtemények:

<https://learningapps.org/>

<http://www.okosdoboz.hu/>

6. Eszköz- és játékjegyzék

Eszközök

íróeszközök, logikai készlet, IKT-eszközök, labdák, plüssfigurák, betűkártyák, szókártyák, számkártyák, képkártyák, dobókocka, betűkocka, dominó, memóriakártya, puzzle, kirakójáték, LÜK -, Logico táblák, feladatlapok, íróeszközök

Fejlesztő, oktató játékok

- Activity
- Akasztófa társasjáték
- Alias
- Az érzelmek birodalma társasjáték
- Brainbox - A világ országai
- Brainbox - Magyarország
- Brainbox - Találmányok
- Brainbox - Világtörténelem
- BrainBox – Quiz társasjáték
- Concept
- Cortex Challenge IQ Party
- Differix
- Dixit
- Dobble
- Fedőnevek
- Imagine
- IQ játék gyerekeknek társasjáték
- Halli galli
- Hanabi kooperatív kártyajáték
- Igaz vagy hamis? Társasjáték
- Kwatro - Logikai játék
- Lélekpillangó
- Logic kártyajáték
- Pozitivity
- Relativity
- Set – Kombinációs kártyajáték
- Sztorikocka (Story cubes) mese
- Sztorikocka cselekvésekkel (Actions)
- Sztorikocka kalandokkal (Voyages)
- Sztorikocka állatos mesékhez, történetekhez (Animalia)
- Sapientino Junior - oktató játék
- Sapientino Játékos matek - oktató játék
- Sapientino Földrajz - oktató játék
- Sapientino Enciklopédia - oktató játék
- Scrabble Original
- Scrabble Junior
- Szópárbaj
- Tick-tack bumm